

Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
1.	Liels grozījumu skaits nacionāla līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos (politiskās ietekmes risks)	<p>Lai reaģētu uz izmaiņām nozares politikā un atbilstoši nodrošinātu grozījums plānošanas dokumentos, jaunu kontroles pasākumu ieviešana nav nepieciešama un vidēji augstais risks 2017.gadā pastiprināti tiek uzraudzīts ar jau ieviestajiem pasākumiem:</p> <p>1) ES fondu vadošā iestāde rūpīgi izvērtē katru priekšlikumu grozījumu veikšanai, kā arī nepieciešamības gadījumā konsultācijas ar Eiropas Komisijas pārstāvjiem par potenciālajiem grozījumiem plānošanas dokumentos.</p> <p>2) Kopā ar nozaru ministrijām vienmēr tiek analizēti alternatīvi risinājumi, kas neietver nepieciešamību veikt grozījumus nacionālā līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos.</p>	2017.gada 31.decembris	<p>Izrietoši no nacionālā līmenī panāktām nozīmīgām vienošanām par atsevišķiem ES fondu investīciju jautājumiem, Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sadarbībā ar nozaru ministrijām izstrādāja un 2016.gada nogalē uzsāka grozījumu darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” saskaņošanas procesu, grozījumus saskaņojot ES fondu Uzraudzības komitejas ietvaros 2017.gada 3.februārī un apstiprinot Ministru kabinetā 2017.gada 28.februārī. Grozījumi 2017.gada 31.martā iesniegti apstiprināšanai Eiropas Komisijā.</p> <p>Savukārt, ES investīciju fondu darbības programmu (FM koordinētajā darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” un Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) koordinētajā Latvijas lauku attīstības programmā 2014.–2020.gadam) īstenošanas rezultātā izrietēja grozījumi, kas ietekmēja Partnerības līgumu Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam (Partnerības līgums), attiecīgi FM sadarbībā ar ZM izstrādāja un 2016.gada nogalē uzsāka grozījumu Partnerības līgumā saskaņošanas procesu, grozījumus saskaņojot ES fondu Uzraudzības</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				komitejas ietvaros 2017.gada 10.janvārī un apstiprinot Ministru kabinetā 2017.gada 28.februārī.
2.	Tiek kavēta specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM), to pasākumu un atlases kārtu īstenošanas uzsākšana	<p>Lai noturētu risku esošajā līmenī, SAM un to pasākuma dokumentācijas saskaņošanas procesā turpinās nozaru ministriju un FM solidārās atbildības stiprināšana, kas ietver:</p> <p>a) piedāvāt ministrijām iespēju organizēt kopējas Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumu un pavadošo dokumentu precizēšanas sesijas attiecībā uz FM komentāriem un iebildumiem;</p> <p>b) ministri un valsts sekretāri tiek informēti par visiem ES fondu aktivitāšu ieviešanas MK noteikumu projektiem, kas 2 mēnešus pēc izsludināšanas Valsts sekretāru sanāsmē (turpmāk – VSS) vēl nav iesniegti izskatīšanai MK vai MK komitejas (MKK) sēdē;</p> <p>c) nepieciešamības gadījumā jautājuma risināšanā savlaicīgi iesaistīt ministriju politisko vadību;</p>	2017.gada 31.decembris	<p>Ministrijām kopīgiem spēkiem ir izdevies panākt, ka ES fondu investīciju nosacījumi ir apstiprināti par 4,1 miljardiem <i>euro</i> jeb par 93%¹ no kopējā ES fondu finansējuma 2014. – 2020. gada plānošanas periodā (+8% salīdzinot ar 2016.gada IV ceturksni).²</p> <p>FM aktīvi turpina darbu, lai konsekventi sekotu līdzi un pēc iespējas uzlabotu un paātrinātu SAM regulējuma izstrādes un attiecīgi ieviešanas progresu. Pārskata periodā, izvērtējot nepieciešamību, veiktas šādas riskus mazinošas darbības:</p> <p>a) pārskata periodā MK noteikumu un pavadošo dokumentu precizēšanas sesijas nav notikušas;</p> <p>b) katru mēnesi tiek gatavots informatīvais ziņojums, ar kuru valdība tiek informēta par progresu ES fondu ieviešanā, kā arī tiek identificēti aktuālie problēmjaucājumi un nepieciešamības gadījumā piedāvāti riska mazināšanai veicamie pasākumi (t.sk. 2017.gada 14.martā valdībā atbalstīti FM ierosinātie pasākumi investīciju uzsākšanas paātrināšanai);</p> <p>c) ņemot vērā regulāro MK skatīto informāciju, ministriju politiskā vadība tika regulāri iesaistīta;</p> <p>d) FM, sniedzot pirmreizējo atzinumu par VSS izsludināto MK noteikumu projektu, skaidri norāda kontaktpersonu, ar ko sazināties neskaidru jautājumu</p>

¹ 2017. gada 31. janvārī apstiprināti MK noteikumi elektrifikācijas projektam, par vienu gadu ātrāk nekā valdības rīcības plānā paredzēts, izdevies par 4 mljrd. *euro* apstiprināt investīciju nosacījumus (MK noteikumus).

² Dati uz 28.02.2017.

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		d) papildus ministrijas tiks aicinātas izmantot MK kārtības rullī paredzētos procesus (organizēt MK noteikumu saskaņošanas sanāksmes, sniegt nesaskaņotos jautājumus izskatīšanai MKK), informēt FM par dokumentu sagatavošanas procesu un sarežģījumiem, ja tādi rodas un, kur tas ir lietderīgi, proaktīvi iesaistīt FM ieilgušo jautājumu saskaņošanā ar citām ministrijām un organizācijām.		gadījumā, kā arī aicina organizēt saskaņošanas sanāksmi, nepieciešamības gadījumā divpusēju sanāksmi, lai operatīvi vienotos par nesaskaņotajiem jautājumiem. Ir norisinājušās arī vairākas saskaņošanas sanāksmes, piemēram, par atbalstu starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās, par multimodāla transporta mezgla pasākumu īstenošanas MK noteikumu projektiem. Neskatoties uz mērķtiecīgu pasākumu īstenošanu SAM laika grafika ieviešanas nodrošināšanai, kavējumi konstatēti Izglītības un zinātnes ministrijas kompetencē esošā pasākuma par izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas nodrošināšanu MK īstenošanas noteikumu izstrādē, izpilde plānota 2017.gada aprīļa sākumā.
3.	Izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteiktie pasākumi/plānošanas dokumentos paredzētie īpašie nosacījumi netiek pildīti	Lai novērstu, ka praksē netiek īstenoti vai daļēji tiek īstenoti pasākumi, kas attiecināmi uz plānošanas dokumentos iestrādātajiem un izpildītajiem <i>ex-ante</i> nosacījumiem, ieviesti efektīvi un samērīgi uzraudzības pasākumi: 1) izveidots plānošanas dokumentos ietvertu solījumu un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu reģistrs;	2017.gada 31.decembris	Partnerības līgumā ES investīciju fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodam un darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" iestrādāto un izpildīto <i>ex-ante</i> nosacījumu ³ pasākumu izpildes uzraudzība par 2017.gada I ceturksni tiks veikta II ceturksnī.

³ priekšnoteikumi ES fondu investīciju veikšanai darbības programmas prioritāro virzienu ietvaros

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		2) reizi ceturksnī vadošā iestāde veic reģistra izpildes progresa pārbaudi; 3) jautājuma stratēģiskā uzraudzība tiek nodrošināta arī ar regulārām nozaru ministriju atskaitēm.		
4.	Būtiskas novirzes no maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozēm vai snieguma ietvarā noteiktajiem rādītājiem	1) Maksājumu un rādītāju mērķu apstiprināšana MK, kā arī regulāru ziņojumu gatavošana par investīciju ieviešanas progresu; 2) Uzraudzības sanāksmes ar atbildīgajām iestādēm un sadarbības iestādi par progresu, rīcības plāna/ uzdevumu noteikšanai (ja nepieciešams); 3) Ja nepieciešams, ES fondu vadošā iestāde nodrošina Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumu sagatavošanu un iesniegšanu	2017.gada 31.decembris	1) Ar MK 2017. gada 14.marta sēdes protokollēmuma (prot. Nr.12 43.§) 2.punktu atbalstīti investīciju ieviešanas plāni 2017.gadam ⁴ un to sekmīgai izpildei, kā arī investīciju ieviešanas un naudas plūsmas 2017.gadā un turpmākos gados paātrināšanai, efektīvas risku pārvaldības ietvaros protokollēmuma 3.punktā ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm noteikti īstenojamie pasākumi. MK sniegta ikmēneša operatīvā informācija par ieviešanas plānu izpildi, tāpat sākot ar 2017.gadu, ES fondu vadošā iestāde katru mēnesi Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai iesniegusi pārskatus par ES fondu investīciju progresu ⁵ . 2) 2017.gada 1.ceturksnī vadošā iestāde piedalījies vairākās sanāksmēs ar sadarbības iestādi (CFLA) un ministrijām kā atbildīgajām iestādēm par attiecīgo ministriju pārziņā esošo SAM

⁴ Reizi pusgadā gatavojamais “Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016. gada 31. decembrim” un tā pielikumi pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

⁵ Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		<p>Eiropas Komisijai un darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma aktualizāciju 2014.–2020.gada plānošanas periodā.</p>		<p>ieviešanas progresu, iespējamiem izaicinājumiem, investīciju plāniem, u.c. jautājumiem, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ar Vides aizsardzības un reģionālās ministriju un CFLA 5.janvārī un 21.martā; b) ar Satiksmes ministriju un CFLA 6. janvārī; c) ar Izglītības un zinātnes ministriju un CFLA 10. janvārī un 22.martā; d) ar Veselības ministriju un CFLA 19. janvārī; e) par finanšu instrumentiem ar Ekonomikas ministriju, CFLA, AFI “Altum” 13.februārī; f) ar Kultūras ministriju un CFLA 14. februārī. <p>3) Ņemot vērā faktisko investīciju ieviešanas progresu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8. un 9.prioritārā virziena ietvaros, FM sadarbībā ar atbildīgajām nozaru ministrijām izstrādāja un 2016.gada nogalē uzsāka grozījumu darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” saskaņošanas procesu, paredzot samazināt snieguma ietvara finanšu mērķu starpposma vērtības izglītības, sociālās un veselības jomā, grozījumus saskaņojot ES fondu Uzraudzības komitejas ietvaros 2017.gada 3.februārī un apstiprinot Ministru kabinetā 2017.gada 28.februārī. Grozījumi 2017.gada 31.martā iesniegti apstiprināšanai Eiropas Komisijā.</p> <p>Nepieciešamības gadījumā proaktīvi notiek ministru tikšanās, lai vienotos par efektīvāko risinājumu risku mazināšanai.</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
5.	Normatīvo aktu pārskatīšana un īstenošana, nepietiekamā kvalitātē sagatavota iepirkuma dokumentācija	<p>1) Iepirkumu uzraudzības birojam (IUB) reizi ceturksnī organizēt pirmspārbažu metodikas sanāksmes, pieaicinot sadarbības iestādi, vadošo iestādi un atbildīgās iestādes, kā arī programmas apsaimniekotājus un aģentūras, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās problēmas iepirkumu pirmspārbažu veikšanā, kā arī izvērtētu nepieciešamību aktualizēt metodiku.</p> <p>2) Līdz 31.03.2017. aktualizēt pirmspārbažu veikšanas metodiku atbilstoši Publisko iepirkumu likumam, kas pārņem ES direktīvas publisko iepirkumu jomā.</p> <p>3) Tiek veiktas projektu iepirkuma plānos iekļauto iepirkumu dokumentācijas un iepirkumu procedūras norises pirmspārbaudes (turpmāk – iepirkumu pirmspārbaudes).</p> <p>4) Rīkot seminārus – vienu ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un otru finansējuma saņēmējiem – par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām</p>	2017.gada 31.decembris	<p>Par ES fondu plānošanas perioda iepirkumu jomas riska īpašnieku ir noteikts IUB, kurš ir atbildīgs par jaunu iepirkumu jomas risku identificēšanu, atsevišķu kontroļu īstenošanu, papildus nepieciešamo pasākumu apzināšanu un ieviešanu paredzētajā termiņā.</p> <p>Pārskata periodā būtiskākie īstenotie pasākumi riska mazināšanai:</p> <p>1) 2017.gada 28.februārī tika rīkota sanāksme ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām par iepirkumu pirmspārbažu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbažu veikšanā (protokoli pieejami tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1).</p> <p>2) Līdz pārskata perioda beigām IUB ir sagatavojis un nosūtījis sadarbības iestādei un ES fondu vadošajai iestādei skaņošanai aktualizēto pirmspārbažu metodikas projektu, un to tiek plānots apstiprināt II ceturkšņa sākumā.</p> <p>Šobrīd visiem pārbažu veicējiem metodikas projekts ir pieejams, kā arī pārbaudēm ir izmantojamas projekta pārbaudes lapas, kas satur pilnvērtīgu un pareizu informāciju un novērš risku nepietiekamai un neatbilstošai pārbažu veikšanai.</p> <p>3) Iepirkumu pirmspārbaudes. Iepirkumu pirmspārbažu veikšana pārskata periodā ir bijis iedarbīgs instruments risku mazināšanai projektu iepirkumu jomā, tādejādi preventīvi (pirms</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		neatbilstībām ES fondu projektu iepirkumos.		<p>iepirkuma līguma noslēgšanas) atklājot neprecizitātes vai nepilnības ES fondu finansējuma iepirkumu dokumentācijas sagatavošanā un iepirkumu procedūras norisē.</p> <p>Papildus iepirkumu pirmspārbaudēm, ir veiktas arī virspārbaudes CFLA veiktajām pirmspārbaudēm, ko nodrošina ES fondu vadošās iestāde sadarbībā ar IUB. Minēto virspārbaudu ietvaros ir konstatēts, ka kopumā pirmspārbaudes tiek veiktas atbilstoši un ievērojot IUB pirmspārbaudu metodikā norādītos principus, galvenokārt pārbaudu ietveros izsakot rekomendējoša rakstura ieteikumus, lai uzlabotu pirmspārbaudu kvalitāti. Atsevišķos gadījumos ir norādes uz būtiskākiem trūkumiem, kuru rezultātā tiek izteikti augstas prioritātes ieteikumi ar to ieviešanas termiņu, lai nepieļautu vai novērstu nepilnības pirmspārbaudēs. Izteikto ieteikumu ieviešanu uzrauga ES fondu vadošā iestāde.</p>

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Martinsone, 67083829
baiba.martinsone@fm.gov.lv